

โอกาสการลงทุนไทย-จีน

กับ ดร.สารสิน วีระพล
รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท เครือซีพี จำกัด

“

การพัฒนา
เข้าสู่พื้นที่ทางตะวันตก
ของจีน ไทยจะได้รับ
ความร่วมมือทางด้านการเงิน
และสิทธิประโยชน์ทางภาษี
มากขึ้นกว่าเดิม

”

ป จวบจนสิ่งที่เป็นที่สนใจของนักลงทุนทั่วโลก ก็คือ การที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งเป็นคำถามสำหรับนักธุรกิจ นักลงทุน และประชาชนทั่วไปในภูมิภาคนี้ที่ใครรู้ว่าจีนจะก่อให้เกิดผลกระทบทางบวกหรือทางลบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้หรือไม่และในด้านใด

วารสารเศรษฐกิจและสังคม จึงขอเสนอบทสัมภาษณ์ **ดร.สารสิน วีระพล** รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท เครือซีพี จำกัด ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สำคัญยิ่งในฐานะตัวแทนของกลุ่มธุรกิจเอกชนที่ได้เข้าไปลงทุนในประเทศจีน โดยบทสัมภาษณ์นี้จะเป็ข้อมูลในการเตรียมพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

ศักยภาพของจีน

จีนเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงมาก ที่เห็นชัดเจนคือ จีนเป็น engine of growth แม้ในช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ก็ยังสามารถรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ดี โดยยังคงขยายตัวประมาณร้อยละ 7-8 ต่อปี ส่งผลต่อการเป็นตลาดที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญในเรื่องเทคโนโลยีการผลิตอาหารและอาหารสัตว์ ทั้งนี้สิ่งที่จีนจะต้องเผชิญภายหลังการเข้า WTO ก็คือ ปัญหาการปรับตัวในภาคเกษตรเนื่องจากภาคเกษตรของจีนส่วนใหญ่เป็นการเพาะปลูกขนาดเล็ก ทำให้จีนไม่สามารถสู้กับสินค้าเกษตรนอกประเทศได้ จีนจึงอาจนำมามาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีมาใช้เพื่อปกป้อง

ตลาดในประเทศ ในเรื่องนี้ ดร.สารสินฯ มีความเห็นว่า มาตรการกีดกันทางการค้าที่เกิดขึ้นจะกระทบกับประเทศไทยไม่มาก และสามารถจะเจรจาผ่อนปรนกับประเทศจีนได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน มีความแน่นแฟ้นมาก โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามการออกกฎระเบียบของจีนอย่างใกล้ชิด เพื่อสามารถเข้าไปเจรจาได้ทันท่วงที

การลงทุนของไทยในจีน

ดร.สารสินฯ เปิดเผยว่า ปัจจุบันการลงทุนด้านการเกษตรในประเทศจีนมีการขยายตัวสูงมาก โดยเฉพาะกลุ่มซีพี ซึ่งเป็นบริษัทที่เข้าไปลงทุนในประเทศจีนมานานกว่า 20 ปี โดยมีโรงงานอาหารสัตว์ถึง 104 โรง กระจายตัวกว่าร้อยละ 95 ของพื้นที่ของประเทศจีน ซึ่งถือเป็นโครงข่ายการกระจายสินค้าในจีน หรือ

distribution channel ได้ (ทั้งนี้รวมถึงสินค้าอื่นๆ ที่นอกเหนือสินค้าเกษตรด้วย) ในการพัฒนาด้านการลงทุนของบริษัท เครือซีพีจะเน้นการมี regional center ที่สามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายการกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ นอกจากนี้การเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีนจะส่งผลต่อการลดข้อจำกัดทางการค้าหลายด้านที่เอื้อต่อนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะด้านการเงินที่ผู้ประกอบการและนักธุรกิจสามารถทำธุรกรรมการค้าการลงทุนในประเทศจีนได้โดยใช้เงินตราท้องถิ่นแทนการใช้สกุลเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมธุรกิจการค้าการลงทุนและการกระจายสินค้าได้มากขึ้น

ทั้งนี้ ดร.สารสินฯ เห็นว่าไทยมีความได้เปรียบด้านการลงทุนในจีนมากกว่าประเทศอื่น โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา เนื่องจากได้ดำเนินการบุกเบิกตลาดจีนมาเป็นระยะเวลานาน แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนของไทยในอนาคตจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่จะสนับสนุนการผลิตและการตลาด และสามารถขยายส่วนแบ่งทางการตลาดของไทยในจีน ได้แก่ การยกระดับคุณภาพสินค้า สร้าง brand

“
การลงทุนของไทย
ในอนาคตจำเป็นต้องคำนึง
ถึงปัจจัยที่จะสนับสนุน
การผลิตและการตลาด
และสามารถขยาย
ส่วนแบ่งทางการตลาด
ของไทยในจีนได้ด้วย
”

สินค้า และการเพิ่มมูลค่าเพิ่มสินค้าเป็นต้น โดย ดร.สารสินฯ ได้ยกตัวอย่างกลยุทธ์ทางการตลาดที่กลุ่มซีพีใช้ในการสร้าง brand สินค้าในจีน โดยชี้ให้เห็นว่าการที่กลุ่มซีพี เข้าไปบุกตลาดด้านสินค้าเกษตรเฉพาะอาหารสัตว์ก่อนกลุ่มนักลงทุนอื่นทำให้เป็นที่รู้จักของกลุ่มลูกค้าในจีน จากนั้นทางบริษัทจึงได้อาศัยตราสินค้าในซีพีที่กับสินค้าชนิดอื่นต่อไป

จากความสำเร็จเปรียบของจีนที่เป็นตลาดสินค้าขนาดใหญ่ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งที่มีคุณภาพของจีน ทำให้กลุ่มซีพีเล็งเห็นโอกาสการขยายตัวด้านการลงทุนในอนาคต โดยมีแผนจะเปิดร้านค้าขนาดเล็กประมาณ 10,000 แห่ง ในจีน และจะใช้กลยุทธ์ในลักษณะการร่วมทุนเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน เช่น การลงทุนในธุรกิจค้าปลีกแบบเดียวกับธุรกิจของร้าน seven eleven เป็นต้น

สำหรับการลงทุนของไทยในจีนนั้น ดร.สารสินฯ ได้เปิดเผยถึงกลไกที่จะนำไปสู่โอกาสการขยายตลาดในจีนประกอบด้วย

1. การยกระดับมาตรฐานสินค้า โดยเฉพาะเรื่องอาหารและสร้าง Brand ให้กับสินค้า โดยนักลงทุนควรคำนึงถึงคุณภาพอาหารที่จะส่งออกมาขึ้น ในขณะที่ยรัฐบาลไทยจะต้องให้ความสำคัญ โดยเพิ่มกระบวนการขั้นตอนในการตรวจสอบสินค้าอย่างละเอียดไม่ใช่แค่การสุ่มตรวจ ทั้งนี้เพราะในอนาคตจีนหรืออินเดียอาจมีการดำเนินมาตรการกีดกันทางสินค้ากับไทย โดยอาศัยการเข้มงวดกับมาตรฐานสินค้านำเข้าเพื่อทำลายโอกาสทางการค้าและการลงทุนของไทย ดังนั้นหากไทยมีการปรับตัวด้วยการยกระดับมาตรฐานสินค้า การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และการสร้าง brand ให้กับสินค้า จะส่งผลให้ไทยสามารถรักษาสถานะที่มีอยู่และขยายตลาดสินค้าในจีนได้เป็นอย่างดี

2. การศึกษาวิจัยการผลิตและตลาดสินค้าต่าง ๆ โดยได้มีการยกตัวอย่างความร่วมมือการศึกษาวิจัยด้านอาหารของสหรัฐอเมริกา ระหว่างสถาบันการศึกษา บริษัทแปรรูปอาหาร และองค์กรภาครัฐซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์วิจัยเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และออกไปรับรองให้บริษัทอาหาร โดยมีบทบาทคล้าย one-stop service ซึ่งในไทยยังไม่มี การดำเนินการในรูปแบบดังกล่าว มีเพียงการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับภาคราชการเท่านั้น ซึ่งการดำเนินการในรูปแบบนี้ควรให้มีการจัดตั้งในพื้นที่ลงทุนหรือพื้นที่พัฒนาเฉพาะ ในขณะเดียวกัน การศึกษาวิจัยจะต้องพิจารณาถึงการผลิตสินค้าให้เหมาะสมกับตลาดผู้บริโภคเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนด้วยเช่นกัน

3. การใช้ประโยชน์จากการมีตลาดขนาดใหญ่และโครงข่ายการกระจายสินค้าในจีน โดยไทยมีความได้เปรียบกว่าประเทศอื่นมาก จากการมีโครงข่ายธุรกิจไทย เช่น กลุ่มซีพีที่กระจายอยู่กว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ในจีน จึงถือว่าจีนเป็นตลาดขนาดใหญ่ของไทยและได้มีการวางโครงข่ายด้านการตลาดไว้อย่างเป็นระบบอยู่แล้ว และเพื่อลดความเสี่ยงนักลงทุนของไทยในจีนนั้น ดร.สารสินฯ ได้เสนอให้มีสมาคมหรือการรวมกลุ่มของนักลงทุนเพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาการลงทุนในประเทศนั้น ๆ ร่วมกันด้วย

นอกจากนี้ ดร.สารสินฯ ได้กล่าวถึงมุมมองการลงทุนในจีนจากประเทศอื่นด้วย โดยยกตัวอย่างของการลงทุนที่สำคัญหลายด้านในพื้นที่ต่าง ๆ ของจีน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการย้ายฐานการผลิตจากไต้หวัน การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์หรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจากประเทศญี่ปุ่น และเกาหลี ซึ่งการลงทุนในลักษณะดังกล่าวไทยอาจไม่สามารถแข่งขันกับประเทศเหล่านี้ได้ แต่ไทยยังคงมีความได้เปรียบและจุดเด่นในการค้าและลงทุนร่วมกับจีนอย่างชัดเจน 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ โดยไทยมีโอกาสเชื่อมโยงพื้นที่ไปยังตลาดทางตะวันตกของจีน และไทยมีศักยภาพทางการค้าและการผลิตโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป นอกจากนี้ไทยมีระบบการจัดการและระบบตลาดเหนือกว่าจีน ซึ่งคาดว่าภายใน 5 ปี ไทยสามารถเข้าไปมีอิทธิพลในตลาดของจีนได้ ซึ่งจะตอกเน้นการพัฒนาในประเทศเพื่อดึงดูดนักลงทุนโดยมุ่งเน้น 2 ด้าน คือ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะ

การกระจายสินค้า และคลังพัสดุสินค้า และการพัฒนาด้าน software ต่าง ๆ นอกจากนี้ไทยควรร่วมมือกับประเทศที่สามในการพัฒนาทั้งด้าน เงินทุนและเทคโนโลยี เข้ามาในพื้นที่

โอกาสการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย-จีน

สำหรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งประเทศไทยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อเจาะตลาดจีนตอนกลางและตอนใต้ โดยอาศัยความได้เปรียบของที่ตั้งที่อยู่ตามแนวพัฒนาเหนือ-ใต้ ของแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) โดยปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ การมี one-stop service การใช้แรงงานต่างด้าว การมีเสรีภาพด้านอัตราการแลกเปลี่ยนทางการเงิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการผลิตและส่งออก และการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี ซึ่งในการพัฒนาจะต้องเน้นให้เกิดการขยายตัวทางการค้าและการผลิต โดยอาจมีการย้ายฐานการ

ผลิตของภาคเอกชนเข้าสู่พื้นที่ ในเรื่องนี้ ดร.สารสินฯ ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงโอกาสในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษระหว่างไทย-จีน คือ

■ **ความสอดคล้องด้านนโยบาย**
การพัฒนาเชิงพื้นที่ของจีน โดยปัจจุบันจีนมีนโยบายที่มุ่งการพัฒนาไปยังภาคตะวันตกของประเทศ (go west policy) ซึ่งพื้นที่พัฒนาดังกล่าวเป็นพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาการค้า การลงทุนร่วมกันระหว่างไทย-จีน และเป็นตลาดเป้าหมายหลักของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้น การพัฒนาเข้าสู่พื้นที่ทางตะวันตกของจีนนั้น ไทยจะได้รับความร่วมมือทางด้านการเงิน และสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเดิมจีนจะให้สิทธิประโยชน์เฉพาะต่อประเทศที่มีพรมแดนติดกับจีนเท่านั้น

■ **ความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์**
ของไทย จากความได้เปรียบเรื่องที่ตั้งซึ่งอยู่กลางแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) หรือแนวพัฒนาตะวันออก-ตะวันตกและแนวเหนือ-ใต้ ไทยสามารถ

“

อุตสาหกรรม
ที่ต้องอาศัยแรงงาน
เป็นจำนวนมากจะต้อง
หันมาร่วมมือกับ
ประเทศจีนให้มากขึ้น

”

พัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้าและความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่
อยู่ตามแนวพัฒนาดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้
จีนและไทยได้ประโยชน์จากการเชื่อมโยง
ดังกล่าวในที่สุด

■ **สร้างโอกาสในการพัฒนา
เศรษฐกิจของประเทศไทย** โดยไทยจะมี
บทบาทการพัฒนาทางการค้าและการ
ผลิตด้านการเกษตร รวมทั้งการพัฒนา
อุตสาหกรรมบริการซึ่งเป็นจุดเด่น
ของประเทศไทย

ดร.สารสินฯ ได้ให้ความเห็นเพิ่ม
เติมในการดำเนินการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ
ให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการดึงดูดนัก
ลงทุนเข้ามาในพื้นที่ ควรมีการดำเนิน
การในก้าวแรก ดังนี้

■ **หารือกับรัฐบาลและชี้แจงแผน
การดำเนินงาน**

■ **ให้ความรู้กับนักธุรกิจ** โดยเฉพาะ
นักธุรกิจในพื้นที่ภาคเหนือ เพื่อ
เตรียมความพร้อมในการติดต่อทำธุรกิจ
กับจีนโดยตรง

■ **ระดมสมองและประชาสัมพันธ์**
โครงการให้กับนักธุรกิจในส่วนกลาง โดย
ชี้ให้เห็นโอกาสใหม่ของการลงทุน และ
ชี้แจงแผนปฏิบัติการ

■ **รัฐบาลไทยควรเจรจากับ**
รัฐบาลจีนให้ยอมรับการพัฒนาร่วมกัน
ทั้งส่วนกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น ได้แก่
ยูนนาน เสฉวน ฯลฯ ซึ่งในการเจรจาใน
ระดับพื้นที่ ทางสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(สศช.) อาจใช้โอกาสในการประชุม
เหลียวหมิงเศรษฐกิจ (GMS SUMMIT) เพื่อ
เจรจากับจีนได้ โดย ดร.สารสินฯ เสนอ
ให้จัด mission ไปจีนและเร่งระดม
นักธุรกิจที่จะเข้ามาลงทุนอย่างเร่งด่วนทั้ง
ด้านเกษตร และการจัดการ หรือการ
บริการที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ดร.สารสินฯ ยังได้
เสนอให้ไทยให้ความช่วยเหลือจีนด้าน
การพัฒนา logistic กับจีนโดยอาจร่วม
ทุนกัน โดยฝ่ายไทยมีบริษัทด้าน Logistic
Distribution ที่มีคุณภาพและมีประสบการณ์

สูงอยู่แล้วจึงสามารถร่วมทุนได้ และเน้น
การพัฒนา software ต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น
การจัดระบบ E-commerce เป็นต้น

โดยสรุป ในความเห็นของ
ดร.สารสินฯ ไทยยังมีโอกาสอีกมากที่จะ
ร่วมลงทุนกับจีนโดยเฉพาะในอุตสาหกรรม
ที่ไทยมีความได้เปรียบ เช่น อุตสาหกรรม
อาหารสำเร็จรูป ซึ่งเป็นอุตสาหกรรม
ที่มีอนาคตในตลาดประเทศจีน ส่วน
อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยี หรือ
อุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยแรงงานเป็น
จำนวนมากจะต้องหันมาร่วมมือกับ
ประเทศจีน เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
ต้องร่วมมือผลิตกับจีนเพื่อให้ต้นทุน
รวมของสินค้าต่ำลงแต่มีคุณภาพสูง
ขณะที่สินค้าในกลุ่มสิ่งทอต้องปรับตัว
เพื่อสร้าง brand สินค้าและเพิ่มมูลค่า
สินค้าให้สูงขึ้น เพราะต้นทุนสินค้าของ
ไทยสูงกว่าจีนมาก
